

§ 8. Soojuse müük ja hinnakujundus

(1) Tarbija ostab soojust võrguettevõtjalt, kelle võrguga tema valduses olev tarbijapaigaldis on ühendatud.

(2) Võrguettevõtja on kohustatud oma võrgupiirkonnas müüma kõigile võrguühendust omavatele tarbijatele soojust vastavalt võrgu tehnilistele võimalustele.

~~(3) Soojuse piirhind tuleb kujundada selliselt, et oleks tagatud:~~

~~1) vajalike tegevuskulude, sealhulgas soojuse tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks tehtavate kulutuste katmine;~~

~~2) investeringud tegevus- ja arenduskohustuse täitmiseks;~~

~~3) keskkonnanõuete täitmine;~~

~~4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;~~

~~5) põhjendatud tulukus.~~

(4) Soojusettevõtja peab rakendama hinnaotsusega kooskõlastatud soojuse piirhinda hiljemalt 30 päeva jooksul soojuse piirhinna kooskõlastamisest ja avalikustama oma võrgupiirkonnas soojuse piirhinna vähemalt ~~üks kuu~~ 15 päeva enne selle kehtima hakkamist.

(4¹) Soojuse piirhinna langetamisel rakendab soojusettevõtja hinnaotsusega kehtestatud soojuse piirhinda hiljemalt 15 päeva jooksul soojuse piirhinna kooskõlastamisest ja avalikustama oma võrgupiirkonna soojuse piirhinna vähemalt 7 päeva enne selle kehtima hakkamist.

(5) Soojuse müümisel tarbijale võib soojusettevõtja rakendada kahekomponendilist soojuse piirhinda, mille kujunemise põhimõtted on kooskõlastatud Konkurentsiametiga.

Selgitus: **Paragrahvi 8** pealkirjast jäetakse välja tekstiosa „ja hinnakujundus“, kuna sätte sisu muutub ja normitehniliselt on otstarbekas sätestada soojuse piirhinna kujundamise põhimõtted seadusesse lisatavates paragrahvides 8¹ - 8⁵.

Lõige 3 tunnistatakse kehtetuks kuna selles toodud alused sätestatakse paragrahvis 8¹ „Soojuse piirhinna kujunemine“ all koos teiste asjakohaste sätetega. Tegemist on samuti normitehnilise muudatusega.

Lõiget 4 täiendatakse nii, et soojusettevõtja peab rakendama hinnaotsusega kooskõlastatud soojuse piirhinda hiljemalt 30 päeva jooksul soojuse piirhinna kooskõlastamisest ja avalikustama oma võrgupiirkonnas soojuse piirhinna vähemalt ~~üks kuu~~ 15 päeva enne selle kehtima hakkamist.

Lõike 4¹ lisamisega soojuse piirhinna langetamisel rakendab soojusettevõtja hinnaotsusega kehtestatud soojuse piirhinda hiljemalt 15 päeva jooksul soojuse piirhinna kooskõlastamisest ja avalikustama oma võrgupiirkonna soojuse piirhinna vähemalt 7 päeva enne selle kehtima hakkamist.

Kuna praktikas on tekitanud probleeme, millal peab soojusettevõtja peale soojuse piirhinna kooskõlastamist seda tarbijatele rakendama ning kuna piirhinna langetamise puhul on esinenud probleeme ning soojuse hinnalangus tagab tarbijatele kiiremini põhjendatud hinnaga ja vajadustele vastav soojavarustus, **lõike 4** muudatuste ja **lõike 4¹** lisamisega need küsimused küsimus lahendatakse. Tarbijatele annab see kindluse, et kooskõlastatud soojuse piirhinna rakendamisega ei viivitata ning need tähtajad on soojusettevõtja jaoks piisavad.

Lõike 5 lisamisega soojuse müümisel tarbijale võib soojusettevõtja rakendada kahekomponendilist soojuse piirhinda, mis on kooskõlastatud Konkurentsiameti poolt. Kehtiva regulatsiooni järgi reguleeritud soojuse hinnakujundus ei keela soojusettevõtjal kahekomponendilist hinda rakendada, kuid parema selguse ja vaidluste vältimise eesmärgil tuleks seda puudutavad alused sätestada seaduses.

Kahekomponendilist hinna rakendamise vajadus on tingitud olukorrast, kus järjest enam on erinevates kaugküttepiirkondades näha olukorda, kus lisaks kaugküttele kasutab tarbija ka muud soojuse tootmisallikat. Paralleelselt kaugküttesüsteemist võetava soojusega on kasutusel lokaalne soojustootmine, mis kasutab kütusevaba taastuvat energiaallikat. Sellised lahendused hõlmavad endas ennekõike päikesenergia ja ümbritseva õhu soojust kasutavaid tehnoloogiaid nagu päikesekollektorid või õhk-vesi ja maasoojuspumbad. Olgugi, et need on kaugküttepiirkondades lubatud, lõhub nende kasutamine kaugküttesüsteemi tõhusust.

Paralleeltootmist saab tarbija rakendada reeglina hooajaliselt. Tipukoormuse katmiseks on vaja jätkuvalt kasutada kaugkütet. Selle vajaduse katmiseks peab aga kaugküttesüsteem olema igapäevaselt valmis paralleeltootjale soojusenergiat tarnima. Sellega kaasneb vajadus hoida üleval väljaehitatud soojustrassi, hoidma soojas trassis olevat soojuskandjat, hoidma töös soojuse tootmiseks vajalikku katlamaja jne. Kõik see on kulu, mille eest kaugküttesoojust paralleeltootmisest saav tarbija ei maksa. Täna olukorras tuleb paralleeltootjate tegevusega kaasnev kulu katta solidaarselt kõigil teistel kaugküttetarbijatel olgugi, et need tarbijad otseselt selleks vajalikku kulu ei tekita. Selline lahendus võib olla alternatiivse allika paigaldanud kalli kaugküttehinna puhul esialgu soodne, kuid ülejäänud kaugküttepiirkonna tarbijad tajuvad taolist muudatust veelgi kallima kaugküttehinna näol.

Paralleeltarbimise tulemusena väheneb kaugküttevõrgust tarbitud soojuse kogus, kuid selle tootmiseks ja edastamiseks tehtud kulutused on suures osas sõltumatud tootmismahust (tööjõukulud, kapitalikulu, põhjendatud tulukus ja muud mittekontrollitavad kulud). Seega muudab sisuliselt samade kulude juures müügitulu vähenemine kaugküttele hinna kallimaks. Reeglina on korrektselt hinnatud lokaalküttele hind optimaalselt arendatud kaugküttepiirkonna hinnast kallim. Pikemas perspektiivis ei ole tarbijate otsus minna üle alternatiivsele kütelahendusele reeglina jätkusuutlik, mistõttu peab toetama kaugküttevõrgu optimaalset arendamist. Kahekomponendilise hinna regulatsiooni tulemusel on ette näha kulude tõusu isikute puhul, kellel on näiteks võrguettevõtjaga sõlmitud lepingus võimsuse nõue märgitud oluliselt suuremana, kui on tegelik vajadus. Samuti on kahekomponendilise hinna regulatsiooni tulemusel ette näha kulude tõusu isikute puhul, kes lisaks kaugküttele kasutavad paralleelselt mõnda muud lokaalset küttevahendit. Kõigil kaugküttevõrguga ühendatud isikutel peab olema valmisolek panustada kaugküttevõrgu töös hoidmisesse ja selleks tehtavate püsiva iseloomuga kulutuste katmisesse. Konkurentsiametiga hindade kooskõlastamise nõudest tulenevalt on tagatud, et soojusenergia hinnakujundus on põhjendatud, sh ka see, et võrguettevõtja ei teeni põhjendamatut tulu. Lisaks ühtlustub kuude lõikes tarbijate kulu soojusenergiaga, kuna kahekomponendilise hinna puhul kuulub püsitasu tasumisele aastaringiselt, mitte ainult nendel kuudel, mille jooksul soojust reaalset tarbitakse.

Kahekomponendilise hinna rakendamise kaudu tagatakse taristusse tehtud investeeringukulude tagasiteenimise õiglasem jaotus soojustarbijate vahel, võrguettevõtjal on võimalik saavutada stabiilsem rahavoog, mis pole enam nii tugevas sõltuvuses ilmast ehk pole nii tugevat sesoonsuse mõju. Viimane omakorda võib vähendada täiendava finantseerimise vajadust või selle riski madalhooajal (suvel) ja sellega seoses ka finantskulusid. Samuti peaks muudatuse rakendamine lihtsustama eelarvestamist.

Lõppkokkuvõttes on kahekomponendiline hind lõpptarbijale õiglasem ja ka soodsam, kuna kaugküttevõrgustiku kaudu soojust tarbivad isikud tasuvad vastavalt võrguettevõtjaga kokku lepitud võimsusele ja tarbitava soojuse mahule, mis vastab tarbijate reaalsetele vajadustele. Kahekomponendilise hinna regulatsiooni kehtestamine ei mõjuta kaugkütteseaduses sätestatud piirhinna kujundamise teisi põhimõtteid.

Kahekomponendilise hinna täpsemad alused koos täiendavate selgitustega on toodud seadusesse lisatavas §-s 8⁵.

§ 8¹. Soojuse piirhinna kujundamise alused

(1) Soojuse piirhind kujundatakse selliselt, et soojusettevõtjale on tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) keskkonnanõuete täitmine;
- 3) investeeringud soojuste tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks kasutatava olemasoleva taristu jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks;
- 4) põhjendatud tulukus soojusettevõtja investeeritud kapitalilt.

(2) Soojuse piirhinna arvutamisel võetakse aluseks viimase kolme kalendriaasta aritmeetiline keskmine müügikogus ning prognoositavad muutused tarbimises. Vajaduse korral tehakse müügikoguse leidmiseks analüüs.

(3) Konkurentsiamet lähtub soojuste piirhinna kooskõlastamisel eelkõige tegelikust kasutusest olevast tehnoloogiast, arvestades kasutatava tehnoloogia keskkonnasäästlikkust ja innovatiivsust, mille puhul eelistatakse:

- 1) jääk- ja heitsoojust;
- 2) jäätmetest ja jäätmeseaduses tähenduses või põlevkivitöötlemise uttegaasist toodetud soojust;
- 3) taastuvatest energiaallikatest toodetud soojust või valdavalt tõhusa koostootmise režiimis taastuvatest energiaallikatest toodetud soojust;
- (4) Konkurentsiamet töötab välja ja avalikustab ameti veebilehel soojuste piirhinna arvutamise meetodika, mida ajakohastatakse kui on toimunud olulised muudatused soojuste tootmise ja jaotamise tehnoloogiate arengus, seadusandluses või soojusettevõtjate tegevust mõjutavate riiklike eesmärkide täitmisel.

Selgitus: §-i 8¹ „Soojuste piirhinna kujundamise alused“ lõike 1 koos punktidega 1-4 sätestamisega puhul on tegemist normitehnilisest muudatusest tulenevalt § 8 lõikes 3 sätestatud üldiste soojuste piirhinna kujundamise aluste üle toomisega §-i 8¹.

Lõike 1 kohaselt soojuste piirhind kujundatakse selliselt, et soojusettevõtjal oleks tagatud:

1) põhjendatud tegevuskulude katmine. Neid kulusid hinnatakse KKütS-i lisatavavas §-s 8² nimetatud põhimõtete alusel. Nende kulude hulka kuuluvad nii personalikulu kui ka üldised soojusettevõtja majandamiskulud. Põhjendatuse hindamisel võetakse arvesse nii soojusettevõtja eelmiste 12 kuuliste perioodide põhjendatud tegevuskulusid kui ka kulude prognoosi. Soojuse piirhinna kooskõlastamisel peab Konkurentsiamet lähtuma sellest, et hinda lülitatavad kulud peavad olema kuluefektiivsed ja -tõhusad ning põhjendatuks tuleb lugeda need tegevuskulud, mis võimaldavad säilitada soojusettevõtja tegevuse jätkusuutlikkust ning soojuste tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks nõutud kvaliteeditaset. Soojuse piirhind peab tagama soojuste tootmise, jaotamise ja müügi kvaliteedi ja ohutuse nõuete täitmise. Põhjendatud tegevuskulud on ka sellise tegevuse kulud, mille täitmise kohustus tuleneb õigusaktidest. Kui soojusettevõtja on elutähtsa teenuse osutaja hädaolukorra seaduse tähenduses, kuuluvad põhjendatud tegevuskulude hulka ka elutähtsa teenuse toimepidevusega seotud kulud.

2) keskkonnanõuete täitmine.

3) investeeringud olemasoleva soojuste tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks kasutatav taristu jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks. Siia kuuluvad näiteks soojuste tootmiseseadme rekonstrueerimise kulud. Siia kuuluvad ka toimepidevuse tagamisega seotud kulud (nt generaatorite, varude jms soetamine), kuna elutähtsa teenuse osutajatest soojusettevõtted on kohustatud tagama oma toimepidevust erinevate riskide puhul.

4) põhjendatud tulukus soojusettevõtja investeeritud kapitalilt. Soojusettevõtja investeeritud kapitali väärtuseks võetakse reeglina raamatupidamises kajastatud põhivara põhjendatud **üles hindamata** / bilansiline väärtus, millele on lisatud käibekapital. Põhjendatud tulukuse arvestamise alused on sätestatud eelnõu §-s 8. Nimetatud põhjendatud tulukuse meetodika on

kasutusel ka teistes võrgustikusektorites.¹

Lõikes 2 sätestatakse, et soojuse piirhinna arvutamisel tuleb võtta aluseks viimase kolme kalendriaasta aritmeetiline keskmine müügikogus ning teadaolevad muutused tarbimises. Vajaduse korral tehakse müügikoguse leidmiseks analüüs. Kui soojusettevõtjal on teada kindel tarbimise muutus lähitulevikus, milleks võib olla nii uue kaugküttepiirkonna liitumine või ka ühe kindla ettevõtte lisandumine, kelle kavandatavad mahud mõjutavad oluliselt seniseid tootmis-, jaotamise- või müügimahtusid, või mõne olulise tarbimismahuga ettevõtte tegevuse lõpetamine, tuleb nende muudatustega arvestada kohe tarbimismahu prognoosimisel.

Lõikes 3 ning selle punktide 1 ja 2 järgi Konkurentsiamet lähtub soojuse piirhinna kooskõlastamisel eelkõige tegelikust kasutusel olevast tehnoloogiast, arvestades kasutatava tehnoloogia keskkonnasäästlikkust ja innovatiivsust.

Sõltuvalt olukorrast ning arvestades Konkurentsiameti menetluspraktikat, võib erinevaid tehnoloogiaid ja kütuseliike arvestades olla soojuse piirhinna menetluses nende alustega arvestamise järjekord olla järgmine:

- 1) kütusevabad taastuvad allikad;
- 2) ümbritseva keskkonna energia;
- 3) heitsoojus;
- 4) suure tõhususega koostootmisjaamad, mis kasutavad taastuvaid energiaallikaid või põletavad jäätmeid;
- 5) soojuse ja elektri koostootmise (koostootmise) rajatised, mis kasutavad taastuvaid energiaallikaid või põletavad jäätmeid;
- 6) suure tõhususega koostootmisrajatised;
- 7) soojuse ja elektri koostootmise rajatised;
- 8) fossiilkütuste katlamajad.

Lõike 4 järgi Konkurentsiamet töötab välja ja avalikustab ameti veebilehel soojuse piirhinna arvutamise meetodika, mida tuleb ajakohastada kui on toimunud olulised muudatused soojuse tootmise ja jaotamise tehnoloogiate arengus, seadusandluses või valdkonna arengut reguleerivates riiklikes eesmärkides.

Lähtudes eeltoodust võib meetodikas välja tuua nt uudsete soojus piirhinda mõjutavate kulukomponentide (nt patenditasu) suuruse mõistlikkuse hindamise kriteeriumid; koostootmisjaamade puhul alused, millest lähtuvalt soojuse hinnakujunduses arvestatakse, kas projekti üldine mõistlik tasuvus on tagatud koos toetuste/riigiabiga (viimase alla kuuluvad mh elektri tootmiseks antud toetused); .. Samuti võib meetodikas välja tuua kontsernis või ettevõttes omatoodetud kütuste (põlevkivi, uttegaas) hinnakujunduse reeglid ning nende turuhinnale vastavuse hindamise kriteeriumid; tasuta eraldatud CO2 kvoodi jagamise ja piirhinda arvamise põhimõtted eralduseesmärgi või tarbitud primaarenergia koguse järgi jms.

§ 8². Soojuse piirhinda arvatavad kulud

(1) Soojuse piirhinda arvatavad kulud peavad olema põhjendatud, lähtuma kulutõhususest ning võimaldama soojusettevõtjal täita seaduses sätestatud ülesandeid.

(2) Põhjendatud tegevuskulude hindamisel lähtutakse järgmisest:

- 1) kulude dünaamika ajas ja selle võrdlus tarbijahinnaindeksi dünaamikaga;
- 2) kulukomponentide põhjendatuse analüüs, sealhulgas eksperdi hinnangud;
- 3) soojusettevõtja kulude ning nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlus teiste sarnaste soojusettevõtjate kuludega.

¹ Tartu Ülikooli ekspertarvamus „Reguleeritava vara väärtuse arvestus ja MS Exceli funktsiooni PMT kasutamine“, <http://www.konkurentsiamet.ee/file.php?28335>.

4) heitmekvoodi soetuse tegelikust kulust kontserni raames.

5) ettevõtja kulude ning nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlust teiste sarnaste ettevõtjate kuludega.

Selgitus: **Lõikes 1** tuuakse välja, et soojuse piirhinda arvatavad kulud peavad olema põhjendatud, lähtuma tõhususest ning võimaldama soojusettevõtjal täita seaduses sätestatud ülesandeid.

Lõikes 2 tuuakse välja alused, millest lähtutakse põhjendatud tegevuskulude hindamisel

Üksikud kulukomponendid peavad olema soojusettevõtja poolt põhjendatud, nt põhitegevuseks vajalikud kaubad ja teenused peavad olema ostetud põhjendatud konkurentsivõimelise hinnaga jm.

Vaadatakse soojusettevõtja kulude muutust ajas ning võrreldakse seda muude hindade muutust kajastava teabega, nt Statistikaameti poolt avaldatud tegeliku ning Rahandusministeeriumi prognoosidel põhineva tarbijahinnaindeksi dünaamikaga. Samuti kas kulukomponent on seotud põhitegevusega ja kas kulu hind on põhjendatud. Vajadusel võib Konkurentsiamet kulude põhjendamiseks kaasata kolmandaid isikuid, sh eksperte.

Kuluefektiivsuse hindamiseks võrreldakse soojusettevõtja kulusid ja statistilisi näitajaid teiste sarnaste ettevõtjatega (benchmarking).

Lõpptarbijale kujundatava soojuse hinnas tuleb heitmekvoodi põhjendatud kulu arvestamisel lähtuda ettevõtte / kontserni käitistele eraldatud tasuta heitmekvootide kogusest ning kontserni raames tekkiva CO₂ tegeliku puudujäägi soetuskuludest.

(3) Soojuse piirhinda ei arvata järgmisi kulusid:

1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;

2) sponsorlus, kingitused ja annetused;

3) põhitegevusega mitteseotud kulud, mh elektri tootmisega seonduvad kulud;

4) õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahvid ning muud rahalised kohustused, mis on tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest;

5) finantskulud;

6) dividendide tulumaksu kulu;

7) muud kulud, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega pandud kohustuste täitmiseks.

Selgitus: **Lõige 3** täpsustab, missuguseid soojusettevõtja kulusid soojuse piirhinda arvestada ei tohi. Sätte kohaselt soojuse piirhinda ei lülitata:

1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;

2) sponsorlus, kingitused ja annetused;

3) põhitegevusega mitteseotud kulud - mh elektri tootmisega seonduvad kulud;

4) õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahvid ning muud rahalised kohustused, mis on tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest;

5) finantskulud;

6) dividendide tulumaksu kulu;

7) muud kulud, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega antud kohustuste täitmiseks.

1) Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu lülitamist soojuse piirhinda ei saa aktsepteerida, kuna ükski korrektselt arveid tasuv tarbija ei pea soojuse piirhinna kaudu kinni maksuma soojusettevõtja võlgnike tasumata arveid. Kui lubada ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu lülitamist hinda, tekitaks see tarbijate ebavõrdse kohtlemise. Ühelt poolt võtaks see ettevõtjalt motivatsiooni nõuda võlg sisse tegelikelt võlgnikelt ning teisest küljest kaotavad korrektse maksekäitumisega tarbijad motivatsiooni edaspidi arveid korrektselt maksta. Seega tuleb ebatõenäoliselt laekuvad arved sisse nõuda vajaduse korral kohtu kaudu. Ka konkurentsi olukorras tegutsevatel ettevõtetel on ebatõenäoliste laekuvate nõuete kulu ettevõtja risk, mida ei saa jaotada kõigi tarbijate vahel.

2) Sponsorluse, kingituste ja annetustega seotud kulud on soojusettevõtja jaoks vabatahtlikud. Nimetatud kulud ei ole hinnatavad põhjendatud tegevuskuludena soojuse tootmise, jaotamise või müügi osutamisel, sest ei taga kvaliteetsemat teenust ega keskkonnanõuete täitmist, mistõttu ei ole need kulud soojuse tootmise, jaotamise või müügi osutamiseks vajalikud. Tulumaksukulud erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt ja vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud kuludelt ja muudelt ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ei ole vajalikud soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks, mistõttu tuleb need kulud ettevõtjal kompenseerida muu tegevuse või tulukuse arvelt.

3) põhitegevusega mitteseotud kulusid, mh elektri tootmisega seonduvaid kulusid. Näiteks erisoodustuste kulude (mh kulud sportimisele, ametiauto kasutamise seotud kulud jms) ehk tööandja poolt töötaja jaoks töösuhtes tehtavad lisakulud (hüved), mis ületavad tööandjale õigusaktidega pandud kohustusi või sätestatud määrasid, ei ole vajalikud ega seotud soojuse tootmise, jaotamise või müügiga ning soojusettevõtjal on võimalik valida, kas nimetatud kulusid teha või mitte. Nimetatud kulude tegemata jätmine ei põhjusta osutatavate teenuste halvemat kvaliteeti ja neil puudub seos põhitegevusega.

Lisaks eeltoodule - kuna soojusettevõtja põhitegevuseks on soojuse tootmine ja jaotamine, liigituvad põhitegevusega mitteseotud kulude alla näiteks koostootmisjaama elektritootmisega seonduvad kulud.

4) Õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahvid ning muud rahalised kohustused, mis on tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest soojuse piirhinda ei arvata, sest sellised kulud ei ole soojuse tootmise, jaotamise või müügi osutamise seotud põhjendatud kulud, kuna nende kulude tekkepõhjus on reeglina soojusettevõtja käitumisest tulenev. Kuna soojusettevõtja on kohustatud temale õigusaktidega pandud kohustusi täitma – ja nende seaduste täitmisega seonduvad põhjendatud kulud (näiteks keskkonnatasud) on ka soojuse piirhinda lülitatud, siis seaduste mittetäitmisest tulenevaid trahve (sh näiteks keskkonnatasud üle lubatud piirmäärade) või viiviseid ei ole põhjendatud lülitada soojuse piirhinda.

5) Soojuse tootmise, jaotamise või müügi hinnakujundus sisaldab põhjendatud tulukust ärikasumi komponendina, mistõttu finantskulud (kasumiaruande skeemi kohaselt arvestatakse finantskulud peale ärikasumit) soojuse piirhinda ei lülitata. See on tingitud asjaolust, et soojaettevõtjad oleksid võimalikult motiveeritud turult soodsaimate laenutingimuste leidmises ja taotlemises. Vastasel juhul võivad finantskulud väljuda kontrolli alt, sest nende soojuse piirhinda lülitamisel puuduks soojusettevõtjal finantskulude minimeerimiseks huvi.

6) ja 7) Dividendide tulumaksu kulu ja muid kulusid, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega antud kohustuste täitmiseks, ei saa samuti soojuse piirhinda lülitada.

(4) Soojuse piirhinda ei tohi lülitada neid kulusid, mis on kaetud liitumistasuga ning tagastamatu abi raames saadud vahenditest.

Lõige 4 kehtestab põhimõtte, mille kohaselt soojuse piirhinda ei saa arvata neid kulusid, mis on kaetud liitumistasuga või tagastamatu abi raames saadud vahenditest. Välistatud on soojusettevõtja tehtud ühe kuluühiku hüvitamine topelt nii saadud liitumistasude või tagastamatu abi raames saadud vahendite kui ka kujundatava soojuse hinna kaudu.

§ 8³. Soojusettevõtja põhivara arvestamise alused

(1) Soojuse piirhinna kujundamisel ei arvestata põhivara hulka järgmist:

1) pikaajalised finantsinvesteeringud;

2) immateriaalne põhivara, välja arvatud intellektuaalne omand, mis on vajalik soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks;

3) liitumistasudest soetatud põhivara;

4) põhivara, mida soojusettevõtja ei kasuta soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügil;

[5\) tagastamatu abiga soetatud põhivara;](#)

[6\) põhivara üleshindlust](#)

[7\) põhivara, mille soetusväärtus ületab põhjendatud soojuskoormuse tagamiseks vajaliku vara maksumust;](#)

[8\) põhivara, mille maksumus on teostatud investeeringu ulatuses tagasi teenitud.](#)

Selgitus: §-i § 8³ lisamisega sätestatakse põhivara arvestamise alused. Soojuse piirhinda lülitatava põhivara kulumi arvutamisel lähtutakse selle teenuse osutamiseks vajalikust põhivarast.

Lõikest 1 tulenevalt ei arvestada soojuse piirhinna kujundamisel põhivara hulka sellist põhivara, millel puudub puutumus soojuse tootmise või tarnega, nagu pikaajalisi finantsinvesteeringud (nt väärtpaberid), immateriaalset põhivara (nt patent, kaubamärk jne) ja arvutitarkvara jms kui need on vajalikud soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks.

Soojuse hinna kujundamisel saab lähtuda üksnes nendest varadest, mis on vajalikud soojuse tootmiseks jne, seega põhivara, mida soojusettevõtja ei kasuta soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks soojuse hinna kujundamisel arvesse ei võeta.

Tagastamatu abiga soetatud põhivara (s.h sihtfinantseerimise teel) soetatud põhivara ja tarbijate makstud liitumistasudest soetatud põhivara välistamine reguleeritava vara hulgast on põhjendatud lähtuvalt asjaolust, et tagastamatu abi raames soetatud varasse ja tarbijate makstud liitumistasudest soetatud varasse ei ole ettevõtja pidanud ise investeerima, vaid sellise vara soetamist on finantseerinud kolmandad isikud eraldatud toetuste näol või tarbijad, s.t ettevõtja ei ole nende varade soetamiseks ise kulutusi teinud. Juhul, kui reguleeritava vara hulka arvestada ka tagastamatu abi raames soetatud vara ja tarbijate poolt makstud liitumistasudest soetatud vara, siis oleks ettevõtjal võimalik teenida õigustamatult tulu varalt, mille soetamiseks ta ise kulutusi tegema ei ole pidanud. Selline olukord oleks vastuolus kapitalikulu arvestamise eesmärgiga, milleks on vara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine - kui ettevõtja konkreetsesse varasse investeerinud ei ole, siis ei ole tal ka alust arvestada tarbijatele müüdava soojusenergia hinda vara soetamiseks tehtud kulutusi (kapitalikulu). Ei ole põhjendatud võimaldada ettevõtjal teenida tulukust varalt, mille ta on tagastamatu abi arvel sisuliselt tasuta saanud või mis on tarbijate liitumistasudest juba kinni makstud, mistõttu välistatakse ettevõtjapoolse mitmekordse tasu võtmise võimalus. Tulukust ja kapitalikulu arvestatakse seejuures ainult selle investeeringu eest, mille ettevõtja ise reaalselt tegema pidi.

Samuti ei arvestata soojuse piirhinna kujundamisel põhivara hulka selle üleshindlusel põhinevat väärtust; põhivara, mille soetusväärtus ületab põhjendatud soojuskoormuse tagamiseks vajaliku vara maksumust; põhivara, mille maksumus on ettevõtja teostatud investeeringu ulatuses tagasi teeninud. See on kooskõlas põhimõttega, et soojuse tarbijad ei pea veelkord soojuse hinnaga katma kulusid põhivara eest, mis juba on osutatud teenuste raames kinni makstud või mis ei ole neile teenuse tarbimiseks vajalik ja põhjendatud (näiteks kui soojusettevõtja on teostanud investeeringud, üledimensioneeritud võimsustesse ning seda olenemata asjaolust, kas investeeringute tegemiseks on saadud raha tagastamatu abi raames või mitte).

[\(2\) Soojuse piirhinda lülitatava põhjendatud tulukuse ja põhivara kulumi arvutamisel lähtutakse soojuse tootmise, jaotamise ja müügi osutamiseks vajalikust põhivarast.](#)

Selgitus: **Lõike 2** kohaselt on põhjendatud tulukuse ja põhivara kulumi arvestuse aluseks põhivara, mida soojusettevõtja vajab oma põhitegevuseks (soojuse tootmine, jaotamine ja müük). Ei ole põhjendatud lülitada soojusenergia piirhinda kulu, mis ei ole seotud tarbijale osutatava kaugkütte teenusega.

[\(3\) Põhivara kulumi arvutamisel lähtutakse soojuse tootmise, jaotamise ja müügi osutamiseks vajaliku põhivara põhjendatud väärtusest ning kuluminormist, mis vastab selle põhivara kasulikule tehnilisele elueale.](#)

Selgitus: **Lõike 3** järgi lähtutakse põhivara kulumi arvutamisel soojuse tootmiseks, jaotamiseks

või müügiks vajaliku põhivara väärtusest ning kuluminormist, mis vastab põhivara kasulikule tehnilisele elueale. Oluline on veel märkida, et renditava vara korral tuleb teenuse hinda arvestada nii põhivara kulum kui ka põhjendatud tulukus. Soojuse piirhinna kooskõlastamisel saab aktsepteerida neid immateriaalseid põhivarasid, mis on vajalikud ja põhjendatud soojuse tootmise, jaotamise ja müügiteenuse osutamiseks.

(4) Põhivara väärtuse arvestus on järjepidev ning jätkub ka ettevõtja vara või omandisuhte muutmisel.

Selgitus: Lõikest 4 tulenevalt peab põhivara väärtuse arvestus on järjepidev ning jätkub ka ettevõtja vara või omandisuhte muutmisel. Ka see on kooskõlas tarbijate huvidega ning väldib olukorda, kus ettevõtja vara või omandisuhte muutumisel põhivara selle jääkmaksumusest kõrgema väärtusega edasi müüakse või üles hinnatakse (näiteks turuväärtusele või taastamisväärtusele).

§ 8⁴. Põhjendatud tulukus ja käibekapital

(1) Käibekapitali suurus on viis protsenti viimase kolme kalendriaasta soojuse tootmise, jaotamise ja müügi käibe aritmeetilisest keskmisest. Vajaduse korral tehakse käibekapitali suuruse leidmiseks analüüs.

Selgitus: Seadusesse lisatakse § 8⁴, mis sätestab põhjendatud tulukuse ja käibekapitali alused.

Lõike 1 järgi määratakse käibekapitali suuruseks viis protsenti viimase kolme kalendriaasta soojuse tootmise, jaotamise ja müügi käibe aritmeetilisest keskmisest. Kuna käibekapital on osa ettevõtja majandustegevuses seotud rahast, kajastatakse käibekapitali kui osa reguleeritud varast, millelt teenib soojusettevõtja tulukust. Tuginedes Konkurentsiameti pikaajalisele regulaatori kogemusele, on käibekapitali suurus 5% viimase kolme aasta aritmeetilisest keskmisest müügitulust. Kui soojusettevõtja on oma tegevuses võtnud kasutusele suurema käibekapitali (nt ostab suuremas mahus kütust varudesse), võib teha käibekapitali suuruse leidmiseks eraldi täiendava analüüsi

(2) Põhjendatud tulukus arvutatakse, korrutades soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks vajaliku põhivara väärtuse, millele on liidetud käibekapitali suurus, kaalutud keskmise kapitali hinnaga.

Lõikest 2 tulenevalt põhjendatud tulukus arvutatakse, korrutades soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks vajaliku põhivara väärtuse, millele on liidetud käibekapitali suurus, kaalutud keskmise kapitali hinnaga.

8⁵. Kahekomponendilise soojuse piirhinna kujundus

(1) Kahekomponendilise hinna kooskõlastamisel arvestab Konkurentsiamet käesoleva seaduse §-des 8¹–8⁴ sätestatud soojuse piirhinna kujunemises arvestatud põhjendatud kulude ja hinnakomponentidega.

(2) Kahekomponendiline soojuse piirhind koosneb püsitasust ja muutuvtasust ning need arvutatakse püsikulude ja muutuvkulude alusel.

(3) Lisaks lõikes 2 sätestatule võib kahekomponendilise soojuse piirhinna kujundamisel lähtuda kaalutud keskmise hinna arvestamise alustest.

(4) Kolm kuud enne kahekomponendilise soojuse piirhinna rakendamist peab soojusettevõtja avaldama oma veebilehel püsi- ja muutuvtasude kujunemise põhimõtted, mida tuleb rakendada võrgupiirkonna kõikidele tarbijatele samadel tingimustel.

Selgitus: Seadusesse lisatakse § 8⁵, mis sätestab kahekomponendilise soojuse piirhinna kujunduse.

Lõikest 1 tulenevalt arvestab Konkurentsiamet kahekomponendilise hinna kooskõlastamisel §-des 8¹–8⁴ sätestatud soojuse piirhinna kujunemise ja hinnakomponentidega. See on kooskõlas

põhimõttega, et kahekomponendiline soojuse piirhinna kujundus peab vastama seaduses sätestatud alustele.

Lõigetest 2 ja 3 tulenevalt koosneb kahekomponendiline soojuse piirhind püsitasust ja muutuvtasust ning need arvutatakse püsikulude ja muutuvkulude alusel. Kahekomponendiline hind koosneb võimsuse komponendist (MW) ehk püsitasust ning energiakomponendist (MWh) ehk muutuvtasust. Sarnane lähenemine toimib ka elektrienergia edastamise tariifide puhul. Sellega tekib selge võimalus kasutada võrgupiirkonnas kas ainult tarbimismahtu arvestavat MWh põhise hinna või nii tarbimismahtu (MWh) kui ka tarbimisvõimsust (MW) arvestavat soojuse hinna. Seejuures toimub kulukomponentide põhjendatuse analüüs ja hindamine ning kooskõlastamine samadel põhimõtetel kui ühekomponendilise hinna puhul.

Kui ühekomponendiline, MWh põhine soojusenergia hind ei kajasta võimsuse (MW) hinna, ei ole tarbijal motivatsiooni kasutada soojusvõrgu ühendusvõimsust võimalikult optimaalselt. Selline käitumine suurendab aga võrgu ülalpidamiskulutusi ning muudab kaugkütte kalliks olukorras, kus suurtarbija või suur osa tarbijatest võtavad kaugkütte taristust soojust üksnes tipukoormuste tagamiseks või reservallikana. Diferentseerides hinna kahe (MWh ja MW põhiseks), tasub tarbija eraldi nii kasutatud võimsuse (püsitasu) kui energia (muutuvtasu) eest. Kulude jagamise sisuliselt küljest ei suurene muudatuse tõttu aasta lõikes tavatarbija kulutused soojusenergiale, sest soojusenergia tootmiseks ja edastamiseks tehtavad kulutused jäävad põhimõtte poolest samaks. Muudatus suunab tarbijate ostetava koguvõimsuse optimeerimist selliseks, et soojusettevõtjal ei ole kohustus hoida võrgus üleval võimsust, mis ei vasta tegelikule tarbimisele ega täiendavalt investeerida lisavõimsustesse mis suurendab asjatult soojusenergia edastamisele ja tootmisele tehtavaid kulusid ning seega ka soojusenergia piirhinna. Samuti ohjeldab see paralleeltootmise mõjusid, sest võimsustasu peab maksma ka siis, kui energiat ei osteta. Vastasel juhul maksavad paralleeltootmise kinni võrgupiirkonna kõik ülejäänud tarbijad. Sarnane käsitlus on kasutuses ka elektrivõrkudes – tasuma peab nii võrgu kasutamise kui sealt tarbitud energia eest. Selline lähenemine on muutnud elektritarbijad kasutatava võimsuse valiku tegemisel teadlikumaks ning võimaldanud vähendada jaotusvõrgu investeringuid. Kahekomponendilise soojuse piirhinna rakendamisel võib ka lähtuda kaalutud keskmise hinna arvestamise alustest.

Kahekomponendilise hinna kooskõlastamise võimaluse lisamine kaugkütteseadusesse mõjutab Konkurentsiametis piirhinna kooskõlastamise menetlust. Eeltoodust tulenevalt on võib osutada vajalikuks muuta soojuse piirhinna kujundamise soovituslikke põhimõtteid, mida rakendatakse Konkurentsiameti poolt sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi soojusettevõtjate poolt esitatud piirhindade kooskõlastamisel, järgides võrdse kohtlemise ning proportsionaalsuse põhimõtet.

Lõige 4 sätestab soojusettevõtjale kohustuse avaldada oma veebilehel kahekomponendilise hinna kujunemise põhimõtted. Nõue tagab hinna arvestamise põhimõtete läbipaistvuse ja selguse tarbijale. Selleks, et tarbijad saaksid võtta kasutusele meetmed võrguühenduse võimsuse vähendamiseks olukorras, kui hakkab kehtima kahekomponendiline hind, peab soojusettevõtja kahekomponendilise hinna kasutamisest teavitama ette vähemalt kolm kuud. Lisaks peab soojusettevõtja selgelt põhjendama püsi- ja muutuvtasude kujunemise põhimõtteid oma veebilehel ning vajadusel neid igale tarbijale selgitama. Tasude rakendamine peab tarbijate lõikes toimuma võrdväärsel tingimustel, sarnaseid tarbijagruppe ei tohi erinevalt kohelda.

§ 9. Soojuse piirhinna kooskõlastamine

(9¹) Soojusettevõtja on kohustatud jälgima oma tegevuses ~~sõltumatuid~~ asjaolusid, mis mõjutavad soojuse hinna ~~tarbijale~~, ja esitama Konkurentsiametile uue piirhinna kooskõlastamise taotluse hiljemalt 30 päeva jooksul, arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib vähendada soojuse hinna ~~tarbijale~~ enam kui 5 protsendi võrra.

Selgitus: § 9 lõiget 9¹ muudetakse, sest kehtiva lõike 9¹ sõnastus on kaasa toonud järgnevad probleemid:

1) Sõnastust „sõltumatuid asjaolusid“ on soojusettevõtjad tõlgendanud nii, et kui see tingimus täidetud ei ole, siis soojusettevõtjad uut hinnataotlust esitama ei pea juhul, kui soojuse hinda mõjutavad nende tegevusest sõltuvad asjaolud. Kuigi selline tõlgendus on ebamõistlik juba kasvõi seetõttu, et see võimaldaks jätta ettevõtjal uus hinnataotlus esitamata juhul, kui mõju hinnale on seotud näiteks ettevõtja enda hoolsuskohustuse rikkumisega, mistõttu hind ei ole kulupõhine, tuleks taoliste vaidluste vältimiseks ning parema õigusselguse tagamiseks tulevikus lõikest 9¹ sõnastus „sõltumatuid“ kustutada. Soojusettevõtja peab esitama uue hinnataotluse kas siis, kui tema poolt rakendatav hind ei vasta seaduses sätestatud nõuetele temast sõltuvatel asjaoludel.

2) Soojuse piirhinna kujundamisel peavad olema tagatud KKütS § 8¹–8⁵ sätestatud alused ja nõuded (edaspidi hinna kulupõhisuse nõuded). See puudutab ka soojuse tootmise piirhinda. Seadus siinkohal vahet ei tee – KKütS-is sätestatud hinna kulupõhisuse nõuded ilma eranditeta peavad olema täidetud nii tarbijatele edastava soojuse (võrguteenuse hind) puhul kui ka kaugküttevõrku toodetud soojuse puhul. Praktikas on see teravalt kaasa toonud järgnevad probleemid: kui amet on järelevalvemenetluse käigus tuvastanud, et soojusettevõtja soojuse tootmishind ei vasta kulupõhisuse nõuetele, keelduvad ettevõtjad soojuse tootmist puudutava uue soojuse piirhinna kooskõlastamise taotluse esitamisest põhjusel, justkui KKütS § 9 lg 9¹ järgi peab uue taotluse esitama vaid juhul, kui ilmnevad asjaolud, mis võivad vähendada soojuse hinda tarbijale enam kui 5 % võrra. See on aga vastuolus seadusega. Lähtudes eeltoodust, tuleks lõikest 9¹ sõnastus „tarbijale“ kustutada.

Soojusettevõtja tootmishind peab olema kulupõhine, sõltumata, kas see tarbijaid 5% ulatuses mõjutab või mitte. Muudatusega on hinnataotluse esitamine tehtud ultimatiivseks ehk ka soojuse tootmisega tegeleva soojusettevõtja on kohustus igal juhul hinnataotlus esitada kui esinevad asjaolud, mis võivad soojuse tootmishinda vähendada rohkem kui 5% võrra.

Mis on kooskõlas seaduses sätestatud soojuse piirhinna kulupõhisuse nõuetega.

~~(10¹) Konkurentsiamet võib piirhinna kooskõlastuse kehtetuks tunnistada ja kehtestada soojusettevõtjale ajutise soojuse müügi hinna olukorras, kus soojusettevõtja müüb soojust hinnaga, mis ei vasta käesoleva seaduse § 8 lõikes 3 sätestatud tingimustele, ning on jätnud täitmata Konkurentsiameti ettekirjutuse. Konkurentsiameti poolt kehtestatud hind kehtib seni, kuni soojusettevõtja kooskõlastab uue soojuse piirhinna Konkurentsiametiga.~~

(10¹) Konkurentsiamet võib kehtestada tootmiseseadmega toodetavale soojusele või võrgupiirkonnale ajutise soojuse hinna, kui soojusettevõtja piirhind ei vasta käesoleva seaduse §-des 8¹–8⁵ sätestatud põhimõtetele. Konkurentsiameti kehtestatud ajutine hind kehtib, kuni Konkurentsiamet on kooskõlastanud soojusettevõtja esitatud hinnataotluse alusel uue soojuse piirhinna.“

~~(10²) Käesoleva paragrahvi lõikes 10¹ nimetatud hinna kehtestamisel võtab Konkurentsiamet aluseks soojusettevõtja kehtiva hinnastruktuuri, ettekirjutuse tegemise aastale eelnenud majandusaasta põhjendatud kulud ja põhjendatud tulukuse määra. Kui soojusettevõtjale on kooskõlastatud hinnavalem, lähtub Konkurentsiamet hinna kehtestamisel hinnavalemist. Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega soojuse hinna kehtestamise korra, lähtudes käesolevas lõikes sätestatud alustest.~~

(10²) Käesoleva paragrahvi lõikes 10¹ nimetatud ajutise hinna kehtestamisel lähtub Konkurentsiamet käesoleva seaduse §-des 8¹–8⁵ sätestatust. Kui soojusettevõtjale on kooskõlastatud kehtiv hinnavalem, lähtub Konkurentsiamet ajutise hinna kehtestamisel hinnavalemist.

Selgitus: Muudatuste kohaselt võib Konkurentsiamet kehtestada soojusettevõtjale ajutise soojuse hinna, kui soojusettevõtja piirhind ei vasta käesoleva seaduse §-des 8¹–8⁵ sätestatud põhimõtetele. Konkurentsiameti kehtestatud ajutine hind kehtib, kuni amet on kooskõlastanud soojusettevõtja esitatud hinnataotluse alusel uue soojuse piirhinna, lähtudes §-des 8¹–

8⁴ sätestatud põhimõtetest. Nõue teha enne ajutise hinna määramist ettekirjutus, kustutatakse.

Eraldi ettekirjutust puudutava menetlemine olukorras, kus nimetatud hinnad ei vasta seaduses sätestatud nõuetele, ei ole kooskõlas puudutatud isikute huvide ja ootustega. KKütSi muutmise eelnõus sätestatu tagab tõhusa ajutise hinna määramise mehhanismi ning on sarnane 01.07.2023 jõustunud ÜVVKs-is ajutise hinna kehtestamise regulatsioonile.

Lisaks õigusselgusele tagatakse niimoodi parem arusaam nõuete ning ajutise hinna kehtestamise ühtsete printsiipide kohta. Selliselt on paremini tagatud ka tarbijate kaitse. Olukorras, kus amet on tuvastanud, et soojuse piirhind või teenuste reguleeritavad hinnad ei vasta seaduses sätestatud hinnakujundamise alustele, on eraldi ettekirjutust puudutava menetlemine liialt koormav ega võimalda ametil täita oma kohustust tegutseda kooskõlas haldusmenetluse seaduse (HMSi) §-s 5 sätestatud haldusmenetluse eesmärgipärasuse ja efektiivsuse nõudega. Samuti oleks eraldi ettekirjutust puudutav menetlus olukorras, kus nimetatud hind ei vasta seaduses sätestatud nõuetele, vastuolus puudutatud isikute huvide ja ootustega. Ka ei tekitaks ettekirjutuse tegemata jätmine isikule liigselt ebameeldivusi ega oleks tema suhtes ülemäära koormav, sest isikul on võimalus kohe pärast asjaolu selgumist, kui üks või teine väljatoodud hindadest ei vasta seaduses sätestatud alustele, viia oma tegevus seadusega kooskõlla. Samuti on isikule tagatud kaebeõigus nii ajutiste hindade kehtestamise kui ka sellele eelnenud menetluse protsessis, sealhulgas jääb õigus nõuda määratud hinna korral esialgset õiguskaitset kuni kohtuvaidluse lõpuni.

Lõike 10² muutmise muudab kehtetuks ka nimetatud paragrahvi lõike 10² alustel vastuvõetud Majandus- ja Kommunikatsiooniministri 22.06.2011 määrus nr 51 „Soojuse müügi ajutise hinna kehtestamise kord“.

§ 14. Võrguettevõtja kohustused

(5) Võrguettevõtja on kohustatud andma kõigile teistele tema tegevuspiirkonna võrguettevõtjatele [ja kohalikule omavalitsusele](#) vajalikku informatsiooni, et tagada soojuse jaotamine ja müük viisil, mis on kooskõlas võrgu kindla ja tõhusa kasutamisega.

(5¹) [Võrguettevõtja peab võtma vastu tasuta võrku antava jääksoojuse, võimaldades selleks oma võrgule juurdepääsu.](#)

(6) Võrguettevõtja võib oma tegevuse lõpetada ainult juhul, kui ta on andnud käesolevast paragrahvist tulenevad kohustused üle teisele ettevõtjale [või kohalikule omavalitsusele](#).

(7) Võrguettevõtja peab vähemalt 12 kuud enne oma tegevuse lõpetamist [Konkurentsiameti kohaliku omavalitsuse üksust](#) kirjalikult informeerima lõpetamisajast ja -kavast ning esitama piisava ülevaate abinõudest, mis tagavad käesolevas paragrahvis esitatud nõuete täitmise.

Selgitus: Kohaliku omavalitsuse (KOV) üheks põhiülesandeks on korraldada oma territooriumil elamu- ja kommunaalmajandust, mille osaks on ka soojusvarustuse kättesaadavuse tagamine ja arendamine kaugkütte-piirkondades²

Võttes arvesse eeltoodud, kuna Konkurentsiamet KOV-i territooriumil soojavarustust ei korralda, on soojavarustuskindluse KOV-i territooriumil tagamine KOV-i ülesanne, peaks sellise teavituse ja kava esitamise adressaadiks olema KOV ja mitte Konkurentsiamet. Konkurentsiametil puudub seadusest tulenev võimalus KOV-i territooriumil tegutseva soojusettevõtja määramiseks või asendamiseks. Regulatsioon, mille järgi peab sarnase kava esitama KOV-ile veesektoris tegutsev vee-ettevõtja, tuleneb ka ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni seadusest, mille ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise peatamiseks või lõpetamiseks enne vee-ettevõtjaks määramise otsuses sätestatud tähtpäeva peab vee-ettevõtja vähemalt 12 kuud enne teenuse osutamise peatamist või lõpetamist esitama kohaliku

² 1 Vt nt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu (626 SE) [seletuskiri](#), lk 26.

omavalitsuse üksusele kirjalikult peatamise või lõpetamise ajakava ning ülevaate abinõudest, mis tagavad käesolevast seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksusega sõlmitud lepingutest tulenevate nõuete täitmise. KOV-i territooriumil osutatav kaugkütteteenus siinkohal erisusi ei sea. Seetõttu muudetakse lõikusi 5,6 ja 7 vastavalt.

Lõike 5¹ lisamisega peab võrguettevõtja võtma vastu tasuta võrku antava jääksoojuse, võimaldades selleks oma võrgule juurdepääsu. See on kooskõlas eesmärgiga, kasutada ressursse säästlikult ning keskkonnasõbralikult, vältimaks tulevikus olukorda, kus ettevõtjal puudub võimalus jääksoojuse realiseerimiseks, mistõttu jääksoojus paisatakse sellele kasulikku otstarvet leidmata õhku. Kohustus võtta jääksoojus vastu ei ole ajendatud ärielistest, vaid kliima ja keskkonna hoidmisega seonduvatest eesmärkidest.

§ 29². Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib Konkurentsiamet rakendada enne käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse tegemist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras sunnivahendit. Sunniraha ülemmäär on ~~1300~~ 32 000 eurot.

Selgitus: Muudetakse asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha suurust seniselt 1300 eurot 32 000 euron. Kuna ettekirjutus ja sunniraha on ette nähtud selleks, et sundida isikut rikkumine lõpetama, siis hetkel kehtivas KKütS-is sätestatud 1300 eurot ei ole piisav summa, et mõjutada isikut kohustust täitma. Võttes arvesse kaugkütte osutamise teenuse olulisust, ei ole sunniraha suurus 1300 eurolt tõstmine 32 000 eurole liialt koormav.

6. peatükk VASTUTUS

§ 35. Soojuse müük kooskõlastamata piirhinnaga või piirhinda ületava hinnaga

(1) Soojuse müügi eest kooskõlastamata piirhinnaga või hinda ületava hinnaga - karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 36. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse § -s 35 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Konkurentsiamet.

Selgitus: Seadusesse lisatakse väärteokoosseis, mille järgi karistatakse soojuse müügi eest kooskõlastamata piirhinnaga või hinda ületava hinnaga eest rahatrahviga kuni 300 trahviühikut ning kui sama teo on toim pannud juriidiline isik, rahatrahviga kuni 400 000 eurot. Väärteo kohtuväliseks menetlejaks on Konkurentsiamet.

Tegemist on uue väärteokoosseisuga. Uue koosseisu loomine on vajalik, kuna kaugkütte teenus on nii üldhuvi- kui ka elutähtis teenus ning võttes arvesse, et tarbijatel puudub võimalus teenuse osutajat valida, on väga oluline, et teenust osutatakse tarbijatele Konkurentsiameti poolt kooskõlasatud hinnaga ning et rakendatav hind ei ületaks ameti poolt kooskõlastatud piirihinda. See tagab tarbijatele võimaluse ja seadusest tuleneva ootuse tarbida teenust põhjendatud hinnaga. Sarnane väärteokoosseis ei alates 01.07.2023 jõustunud ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniseaduses. Kaugkütte teenuse kättesaadavus on tarbijate jaoks võrreldes veeteenus kättesaamisega võrdselt oluline, mistõttu ei oleks siinkohal väiksemate trahvimäärade kehtestamine õigustatud ja proportsionaalne.